

«NAŠ GLAS» izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence

Drug način borbe

Iz zelo dobro urejevanega zagrebškega »Glasnika železniških činovnikov« objavljamo v prevodu članek, v katerem obravnava pisec (R., Koprivnica) vprašanje sotrudnikov in vsebine navedenega strokovnega mesečnika, ki je nedavno sprožil to debato o načinu in smotrih strokovne borbe svoje organizacije. Naj govori članek sam:

»Imeti moremo tudi dvesto sodelavcev, kar bi pomenilo 20% članstva, kar ne bi bilo niti nemogoče. Obravnavati se more katerakoli še tako važna zadeva in vselej se bo za to našlo zadosti strokovnjakov in se bodo na papirju dosegli najidealnejši zaključki. To pa samo teoretsko — rezultat bo ostal zmeraj isti: mlačva prazne slame ali še boljše, da se izrazim: glas vpijočega v puščavi. Zdi se, da se to dejstvo v doglednem času ne bo niti spremenilo. Tistega, ki je pa poklican, da ga spremeni, se je bati, da ga ne bi spreminil spet »na svoj način«. Če je to sploh še mogoče, toda danes so možne tudi nemogućnosti. Poslušajte, če vas zanima.

Vemo, da smo uradniki slabo plačani, toda to nikogar ne moti, da se z nami ne bi vršili eksperimenti do onemoglosti. Vemo, kako se pospešuje populacija v Italiji, Nemčiji, na Francoskem in v drugih državah, prav tako pa tudi vemo, kako je glede tega pri nas. Italijani, ki jih je trikrat toliko kakor nas na le malo večjem ozemlju in ki se duše od preobljudenosti in ki so zaradi reševanja tega vprašanja zagazili v nevarno in dosti predrago afriško vojno, skrbno varujejo družine z velikim številom članov. Tak družinski očetje laže pridejo na boljša in odličnejša mesta, pa tudi družinska doklada je zanje dvakrat tolikšna, kakor je bila pri nas (ki je pa pri nas zdaj spet nižja). Nemci, ki se prav tako duše zaradi preobljudenosti in ki so edina velika evropska sila brez kolonij, podpirajo populacijo v slehernem pogledu. Dovolj je, če navedemo, da dobivajo mladi poročenci ob poroki od države po 1000 mark (17.700 Din, kaj pa to pomeni bi bilo odveč navajati) brez obrestnega posojila na večletno odplačilo, družinska doklada je pa malone trikrat večja od naše. Francozi, ki sicer niso pregesto naseljeni, pa so vendar pravilno razumeli, da je bodočnost posameznih narodov odvisna od viška rojstev nad smrtnimi primeri, podpirajo populacijo z vsemi sredstvi, med katerimi je družinska doklada po-

glavitna: za prvega otroka znaša po 604 Din (preračunano iz frankov po podatkih univ. prof. medicine v Beogradu, g. dr. Kostića), za drugega otroka 1208, za tretjega 1612 Din na mesec. Na Angleškem je življenjski standard delavcev boljši kakor naše »elite« uradništva. Drugih manjših narodov nočem navajati, ker bolj ali manj, kakor v vsem drugem, tudi v tem posnemajo velike.

Kako pa je pri nas? Malo prej sem dejal, da so pri nas nemogućnosti možne. Od leta 1918. pa do danes torej v polnih 17 letih, je prirast prebivalstva tak, da prej vzbujajo skrb kot zadovoljstvo. Če dodamo k temu, da se uvaja »sistem enega otroka« na žalost že na kmetih in ne le v mestih, potem je kalkulacija zelo malo pomirljiva. Toda kaj se dogaja? Zdi se (vsaj zadnji dve nižnji plači tako govori), da se pospešuje konkubinacijo, pri zakoncih, kjer oba služita, se pospešuje ločitev zakona, z eno besedo povedano: pospešuje se depopulacija.

Če govorimo resnico, se uradnik dandanes ne sme ženiti, kajti kako naj živi z 900 pa bodisi 1200 Din na mesec ob draginji stanovanj, življenjskih potrebščin, sam in z ženo, a kako naj le misli na otroka! Perspektiva za prihodnost se očrtuje v še slabši prizmi. Ako taki ljudje prekoračijo trideseto leto, se več ne ženijo, ali zelo poredkoma, ker nimajo več idealov. »Ižživeli« so se in tako jim je boljše, kajti čemu bi zdaj — pravijo — na starost iz enega siromaka delali dva.

Daleč bi me zavedlo, če bi hotel to stvar podrobneje obravnavati, toda naj rečem se tole: zadnje znižanje plač ni prav nikomur prav nič koristilo. Nasprotno, na vse strani je povzročilo škodo: med drž. uslužbenci paniko, ki se je prenesla tudi na druge sloje, ker ti niso mogli, nekateri pa se od strahu niso upali kupovati, drugi pa prodajati in tako je prenehal obtok denarja, ki se je od zapore bank v letu 1931. komaj malo oživil. Toda komu naj bi to pripovedovali?

Vendar bi si mi mogli pomagati, če bi le hoteli. Ta čas, če bomo hoteli ali ne, bo sila razmer privedla. Kdaj? Mislim da kmalu.

Ali se bomo organizirali, pa potem sodelovali z drugimi in tako nekaj predstavljali — ali pa bomo tako naprej životali. Samo ta dilema obstoji in nobena druga. Z jadikovanjem se ne doseže nič. Mana ne pada več z neba — vsaj za nas ne.

nov povzročili nepravilno izplačilo in se jim je kot gmotno odgovornim osebam postavila prepoved na prejemke, bodisi sodno ali po upravni poti. Če se je proti takim organom uvedel postopek za povrnitev škode državnim blagajni, pa škoda ni bila zavarovana s prepovedjo na prejemke niti ni bila vložena pri glavni kontroli gmotna tožba, se predlože vsi spisi občemu oddelku fin. ministrstva, da izda odločbo.

4. Kadar se je nepravilno izplačilo izvršilo po krivdi prejemnika, se mora pobiranje ugotovljene državne terjatve nadaljevati tudi po 1. aprilu 1936., prejemnikom se pa bo, če bodo to zahtevali, izdala utemeljena odločba, proti kateri se bodo mogli poslužiti zakonskih pravnih lekov. — Enako se bo postopalo v primerih, kjer se je proti odgovornim organom vložila kazenska ovadba. Ko pristojno kazensko sodišče izda svojo odločbo, se bo postopalo, kakor je navedeno pod točko 1. in 2. teh navodil, če bo obtoženeц oproščen kazenske odgovornosti.

5. Predmeti, glede katerih se je že pričel upravni postopek, pa doslej še niso bili dokončno rešeni, se bodo obravnavali prav tako po teh navodilih.

6. Kaj je smatrati za krivdo, ki vključuje uporabo IV. točke § 104. fin. zak. za 1936./37., navaja predpis sam, ki se glasi: »Kot krivda po tem predpisu se bo smatralo uporabljanje ponarejenih ali neresničnih listin in prikrievanje jasno določenih dejstev, ki povzročijo izgubo pravice do pokojninskih prejemkov.« Posebno pažnjo je treba posvetiti torej presoji, ali gre za primer prikrievanja jasno določenih dejstev, ki povzročajo izgubo pravice. V tem pogledu se izčrpnješa navodila ne morejo dati, temveč se mora to vprašanje ocenjevati in obravnavati od primera do primera posebe, pri čemer se je skrbno ozirati na vse konkretne okolnosti, ki so važne za presojo tega vprašanja.

7. Kot pokojninski prejemki se bodo smatrali po tem predpisu tudi milostne oskrbnine, življenjske rente, podpore, priznanja, pomoči in temu podobno, ker se ti prejemki plačujejo iz državne blagajne v mejah pokojninskih zakonov namesto pokojnin in se izplačujejo hkrati tudi ustrezne doklade po predpisih o osebnih in rodbinskih dokladah drž. upokoјencev. — Vse navedeno pa velja, kakor že omenjeno, tudi za invalidnine.

K prednjemu uradnemu pojasnilu dostavljamo še nekaj opomb v lažje umevanje, zlasti ker so nekateri dnevnik prednja navodila objavili v popolnoma popačeni obliki.

Že zadnjič smo navedli predpis § 104. odst. IV., letošnjega fin. zakona. S tem določilom je izrečeno, da se vsi zneski, ki so bili do konca marca 1935 izplačani brez pravne utemeljenosti upokoјencem (in invalidom), brišejo in se torej ne bodo več izterjevali od prejemnikov. Pogoj je le, da se je to izplačilo izvršilo brez krivde upokoјenca in drž. uslužbenca. Kar je torej upokoјenec nepravilno, a nezakrivljeno prejel do 1. aprila 1935, mu je odpuščeno. Kolikor je do 1. aprila 1936 na račun tega preplačila že odplačal (vrnil) oz. kolikor se mu je v ta namen do 1. aprila 1936 že odtegnilo, ostane državnim blagajni in se mu ne vrne. Po 1. aprilu 1936 se pa ne bo od upokoјencev — seveda če izpolnjujejo pogoje — to preplačilo več izterjavalo.

Za vsak primer se bo izdala posebna odločba, katero mora potrditi finančno ministrstvo. Proti ti odločbi ni pritožbe.

Dotični upokoјenci, ki so preplačilo sami zakrivali, n. pr. z vedoma napačno prijavo ali ker so zamolčali določena važna dejstva, so izvzeti od brisanja preplačila. Isto velja za primere, kjer se je neka pokojnina ali del iste neupravičeno izplačala zaradi krivde drž. uslužbenca. Takim upokoјencem se pa izda negativna odločba **samo na njihovo izrečno zahtevo**, medtem ko se bo v primerih nezakrivljenih preplačil to uradoma ugotovilo in pobiranje obročnih odplačil prav tako uradoma ustavilo.

Ta predpis je za nekatere drž. upokoјence — samo v Sloveniji bo takih več sto — ogromnega, naravnost življenjskega pomena. Saj so med njimi posamezni, ki so popolnoma brez najmanjše krivde prejeli več kot bi jim prav za prav bilo pripadalo. Vsem takim se bodo ti prevžitki izbrisali. Treba bo le, da se pri ocenjevanju krivde ne bo ravnalo preveč ozkosrdno, ker je nedvomno namera zakonodajalca, da take nezakrivljene prevžitke kratko malo črta.

Vsa potrebna nadaljnja pojasnila bomo sproti objavili, če bi se pokazala v izvajanju teh predpisov kaka nejasnost ali dvoumnost.

Profesorske težnje

K občnemu zboru Jugoslov. profesorskega društva

Prvi zakon o srednjih šolah je bil uveljavljen 1929. leta. Pred tem so dobivali profesorji nagrade za prekomerne ure, za tečajne in diplomske izpite in na učiteljskih šolah za praktične izpite. Nadalje se je vračunalo v učno obveznost delo, ki ga opravljajo razredniki in varuhi zbirki učil in knjižnic. Z navedenim zakonom so bile vse te ugodnosti odpravljene ter namesto njih izboljšani profesorski prejemki s hitrejšim avtomatskim napredovanjem in z uvedbo položajnih doklad (ki so jih sicer že veliko prej uživali sodniki). Uradniški zakon iz leta 1931. ni bistveno spremenil tega stanja razen dejstva, da je odpravil napredovanje srednješolskih profesorjev v skupino III./2. Že tedaj se je začela borba za pridobitev izgubljenih pravic, a ne z zadostno vehemenco, ker so bili prejemki vendar le še primerni. S ponovno redukcijo plač pa so se ti tako znižali, da je postala gornja zahteva bolj in bolj aktualna. Poleg vseh ugodnosti pred letom 1929. je odpadla tudi možnost privatnih instrukcij, ki so z ured-

bo skoro onemogočene. Zlasti mlajši profesorji so si s tem pomagali in so laže odplačevali dolgove, ki so jih mnogi morali napraviti tekom svojih študij. Da bo lista omejitev popolna, naj omenimo še, da ne sme aktivni srednješolski profesor imeti učencev srednjih šol na stanovanju in na hrani.

Prosvetni minister je izdelal v skladu s predlogi strokovne organizacije novelo k zakonu o srednjih šolah. To proučuje sedaj odbor ministrov. Utemeljevanje vseh zahtev bi dovedlo predaleč, zato se omejimo na eno, namreč da napreduje profesor na srednjih šolah z dopoljenim 26. službenim letom v skupino III./2. G. prosvetni minister je obljubil, da se bo zavzel tudi za to točko, in upamo, da bo v tem dosegel uspeh. Ker je finančni efekt ultima ratio, si hočemo tega pobje ogledati.

Konec šol. leta 1934./35. je bilo v Jugoslaviji 189 srednješolskih zavodov s 4941 profesorji in učitelji veččin. Od teh jih je bilo 415 v skupini IV./1. in sicer:

Ustavitev izterjanja preplačil

Že zadnjič smo na kratko opozorili na zelo važen predpis IV. odst. § 104. novega fin. zakona. Po tem se od 1. aprila 1936. dalje ustavlja vsako izterjavanje pokojninskih (in invalidskih) prejemkov, ki so bili brez opravičenosti, pa tudi brez krivde prejemnikov in drž. uslužbencev izplačani do 1. aprila 1935.

Kako je treba pravilno izvajati to določbo, pojasnjuje sledeče navodilo fin. ministrstva od 8. aprila 1936., št. 13.662/I:

1. Pričenši s 1. aprilom 1936. se ustavlja sleherni postopek za pobiranje tistih pokojninskih prejemkov, ki so bili nepravilno izplačani do 1. aprila 1935. Po tem se bo torej postopek za izterjanje nepravilno izplačanih pokojninskih prejemkov po 1. aprilu 1935. nadaljeval tudi naprej po obstoječih zakonskih predpisih neglede na to ali je prišlo do napačnega izplačila po krivdi prejemnika ali nakazovalca in drugih uslužbencev, ki so povzročili nepravilno izplačilo.

2. V vseh primerih, kjer je brez dvoma dokazano, da se je pokojnina napačno izplačala brez krivde prejemnikov, bo plačilna blagajna takoj izposlovala pristojno odločbo o ustavitvi nadaljnega izterjanja dotične državne terjatve, kolikor obsega zneske, izplačane do 1. aprila 1935. Za izdajanje odločb o ustavitvi nadaljnega izterjanja je pristojen za upokoјence, ki prejemajo pokojnine od finančni direkciji, dotični finančni direktor. V taki odločbi morajo biti izčrpnji podatki, iz katerih se bo jasno videlo, kako je prišlo do napačnega izplačila in kako se ugotavlja, da prejemnik ni kriv, da se je izplačilo izvršilo. Nato se bo vsaka odločba o ustavitvi nadaljnega izterjanja poslala občemu oddelku finančnega ministrstva, ki bo ves postopek skrbno pregledal in predložil fin. ministru končno odločbo.

3. Enako se bo postopalo tudi kadar so pristojni drž. organi zaradi krivde prejemnikov ali zaradi napačnega razlaganja in uporabljanja zakona

z 19 službenimi leti	9 profesorjev,
„ 20 „ „ „	36 „
„ 21 „ „ „	50 „
„ 22 „ „ „	54 „
„ 23 „ „ „	46 „
„ 24 „ „ „	33 „
„ 25 „ „ „	45 „
„ 26 „ „ „	38 „
„ 27 „ „ „	36 „
z 28 „ „ „	40 „
„ 29 „ „ „	14 „
s 30 „ „ „	4 prof., z več ka-
kor 30 „ „ „	10 profesorjev.

Po noveli bi napredovalo 142 profesorjev v III./2 polož. skupino. Tisti s 26 in 27 leti imajo gotovo že vsi drugi periodski povisek torej s položajno doklado vred mesečno kosmatih 4070 dinarjev. V III./2 bi znašali ti prejemki 4720 Din. Osebna doklada pa znaša v IV./1 340 Din, v III./2 220 Din za

I. drag. razred oz. 100 Din za II. drag. razred. Od teh 74 profesorjev bi pridobil vsak na mesec efektivnih 550 dinarjev, vsi skupaj torej 40.700 dinarjev. Ostali imajo že tretji periodski povisek, torej po 4320 Din mesečno, pridobil bi potem vsak po 300 Din na mesec, ali vsi skupaj 20.400 Din. Na leto bi znašal finančni efekt 733.200 dinarjev. Obremenitev proračuna bi bila tedaj tako malenkostna, da ne more biti razlog, da bi se finančni minister temu protivil. Pač pa bi bil moralni efekt neprimerno večji in bi spodbudno vplival na mlajše in starejše profesorje. Zato se nadejamo, da bo novela v doglednem času definitivno stilizirana, posebno, ker vsebuje še mnogo drugih načel upravnega in tehničnega značaja, ki bodo služila napredku naše srednje šole. drp.

Iv. R.:

Še uradniški pokojninski sklad

Pobiranje naknadnih prispevkov

Naš list je že ponovno obravnaval vprašanje o naknadnem predpisovanju in odtegotovanju prispevkov za uradniški pokojninski sklad. Po nalogu finančnega ministrstva so se na zahtevo Državne hipotekarne banke pričeli lani predpisovati prispevki za ta sklad drž. upokojencem tudi od tistih prejemkov, katere so še kot aktivni uslužbeni neposredno pred upokojitvijo prejeli, ki jim pa zaradi raznih zakonskih odločb niso bili vpoštevani pri odmeri osebne pokojnine. Proti temu ravnanju, ki je bilo ravno nasprotno predpisom uradniškega zakona, so se številni upokojenci pritožili na finančno ministrstvo, proti negativnim odločbam le-tega so pa vložili tožbe na državni svet. Ta je v vseh primerih (kolikor mi jih je znano) tožnikom ugodil in razveljavil ministrske odločbe.

V naslednjem navajam utemeljevanje ene teh razsodb, ki so si v ostalem sicer popolnoma enake. Državni svet je utemeljil svojo razsodbo tako-le:

»Po 3. odst. § 136. ur. zak. so pri upokojencih podlaga za vlaganje v uradniški pokojninski sklad njihovi zadnji aktivni prejemki, po katerih jim je odmerjena pokojnina.

Tožitelju je bila kot podlaga za odmero pokojnine vzeta samo polo-

žajna in osnovna plača in redna letna stanarina, ne pa tudi 15% povisek najvišje stopnje osnovne plače. Ker je bila torej tožitelju za odmero osebne pokojnine vpoštevana samo položajna in osnovna plača in redna letna stanarina, se mu po 3. odst. § 136., u. z. kot podlaga za vplačevanje v uradniški pokojninski sklad mora vzeti samo položajna in osnovna plača in redna stanarina, ne pa tudi 15% povisek najvišje stopnje osnovne plače, ker so od zadnjih tožiteljev aktivnih prejemkov samó navedeni služili kot podlaga za določitev količine osebne pokojnine. Zato je izpodbijano odločbo kot nasprotno zakonu treba razveljaviti.

Tak je bil torej pravni in dejanski položaj do 1. aprila 1936. Na podlagi takih razsodb državnega sveta je finančno ministrstvo vsem pritožnikom izdalo nove odločbe v smislu razsodb in jim že pobrane prispevke vrnilo.

V § 103., lit. b), fin. zakona za leto 1936./37. se pa nahaja naslednja važna določba, o kateri je pisalo naše glasilo že v zadnji številki:

»§ 136., odst. 3., u. z. in § 143., odstavek 2., zak. o drž. prom. osebjju se spremenita in se glasita:

Pri upokojencih so podlaga za vplačevanje njihovi zadnji aktivni prejemki, od katerih so vplačevali v urad-

niški pokojninski sklad na dan upokojitve.

Od 1. aprila 1936 dalje je torej dosedanja nepravilna in nezakonita praksa postala zakonita in je od navedenega dne dalje treba vsem upokojencem — kolikor se to doslej še ni zgodilo — predpisati plačevanje prispevkov za uradniški pokojninski sklad tudi od tistih njihovih zadnjih aktivnih prejemkov, od katerih se jim pokojnina sicer ni odmerila, pa so jih do upokojitve prejeli.

O tem za dobo od 1. aprila 1936 dalje torej ni nobenega dvoma več. Prav tako je pa jasno, da je bilo uvodoma opisano ravnanje upravnih oblastev do 31. marca 1936 nasprotno pozitivnim predpisom tedaj veljavnega § 136. u. z. in torej nezakonito. Iz tega sledi, da so se taki prispevki od 1. aprila 1931 do 31. marca 1936 pobrali in predpisali brez zakonske utemeljenosti. Zato ni dvoma, da imajo upokojenci pravico zahtevati, da se jim pobrani prispevki za to dobo vrnejo, kolikor so bili predpisani proti tedanjim določilom uradniškega zakona.

Da je to stališče pravilno, dokazuje že dejstvo samo, da je bilo treba v finančnem zakonu predpis 3. odst. § 136. u. z. sploh spremeniti. S tem je zakonodajalec tihoma priznal, da je bila dosedanja praksa nezakonita in

da je bilo treba izrečne zakonske ureditve in spremembe veljavnega zakona, da se legalizira vsaj za bodoče dotedanje stanje. — Nasprotujoče mnenje, ki je bilo pred kratkim v nekem časopisu objavljeno, je zmotno in ne-utemeljeno. Prepričani smo, da bo državni svet tudi za naprej vztrajal na svojem stališču in branil zakonitost nasproti nepravilnemu razlaganju Državne hipotekarne banke, ki je hotela od upokojencev dobiti višje prispevke.

Dostaviti je pa treba zaradi popolnosti ugotovitev, da ima navedena določba finančnega zakona, ki pomeni za vse sedanje in bodoče upokojence močno gmotno obremenitev, tudi svojo dobro plat. S tem, da se predpiše prispevek za uradniški pokojninski sklad od višjih prejemkov, čeprav upokojenec od njih ne prejema ustreznega odstotka pokojnine, se bo svojčas seveda sorazmerno zvišal tudi znesek rodbinske pokojnine, ker se ta določi po vplačilih umrlega upokojenca — vplačevalca, ki bodo po novi spremembi v mnogih primerih seveda višja. S tega stališča je torej ta določba za preostale svoje upokojence ugodnejša, ker bodo prejeli za toliko višjo rodbinsko pokojnino. Po zatrjevanju Državne hipotekarne banke je bil to tudi poglavitni razlog za opisano dosedanja prakso.

Mariborski upokojenci zborujejo

Društvo jugoslovanskih državnih in samoupravnih upokojencev in upokojenk v Mariboru je imelo 29. marca v dvorani ondotnega Narodnega doma redni občni zbor, ki se ga je udeležilo okoli 200 upokojencev iz mesta in okolice.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik, dvorni svetnik v. p., gospod dr. Josip Kronvogel, ki je uvodoma toplo pozdravil vse navzoče, posebej pa še narodnega poslanca gospoda dr. Jančiča in zaupnike: gg. Kranjca in Zalerja iz Celja, Zelenka iz Ptuja, Ovcarja iz Slovenjgradca, Kocjanca iz Šoštanjca, Bevca iz Slov. Bistrice, Pogorevca iz Poljčan, in Burgerja iz Ljubljane (Stari trg 28/I).

Sledilo je predsedniško poročilo, ki ga je podal I. podpredsednik višji poštni svetnik g. Matej Verhujak. Mariborsko društvo se je posebno borilo

za izenačenje prejemkov staroupokojencev, za razširitev volnih olajšav na železnih in parobrodih, za odpravo kuluka, za redno izplačevanje pokojnin itd. Pozitiven uspeh društvenega prizadevanja je bil zaradi hude krize žal le malenkosten. Kot skromno izboljšanje je omeniti malo povišanje prejemkov staroupokojencev z lanskim 1. oktobrom.

Društvo pa ni delovalo samo v zadevah, ki se tičejo vsch upokojencev, temveč je redno zastopalo tudi interese posameznih upokojeniških panog, ter zadevne spomenice (n. pr. glede zvišanja prejemkov oficirjev in vojaških uradnikov, glede izplačila pavšala za obleko 44 finančnim preglednikom, radi degradacije ustarpokojenih učiteljc ženskih ročnih del v zvaničniško skupino itd.) predlagalo na merodajna mesta.

Anatole France:

Nravi in običaji

Opazke na robu Plutarha.

Tisti dan sem kosil pri N., bivšem ministru za nauk in lepe umetnosti, ki ima dom, kamor zahaja blesteča družba slikarjev, kiparjev, slovstvenikov, učenjakov, politikov in svetskih ljudi. Srečal sem tam slikarja Jarrasa, kiparja Lataillea, slavnega igralca N., poslanca B. in dva ali tri člane Instituta, ljudi, zelo različne po duhu in nraveh, ki so si pa podobni vsi po tistem pomirjenem izrazu, katerega imajo ljudje, navajeni na slavo. Po večini so se morali vsi hraniti po zdravniških predpisih in slatinske steklenice so pokrivalo mizo. Vsakdo je pripovedoval o kakih boleznih žolodca, jeter ali ledvic. Vsi so se zanimali za zdravstveno stanje slehernega in ga primerjali s svojim. Načenjali so prav vse predmete: gledališče, slovstvo, politiko, umetnost, poslovne zadeve, družabne škan-dale, dnevne novice, toda vse tako po ovin-kih in lahkotno. Ti ljudje so se bili z leti navzeli zelo blagih običajev. Čas jih je bil izgladil po površini. Veščte uporablanje misli in prav tako nebriznost vsakogar za sleherni misel, ki je bila tuja njegovim, jim je dajala ljubezniv videz strpnosti. Toda brz si spoznal, da so bili v bistvu različnih mnenj o vseh važnih vprašanjih, o verstvu, državi, družbi, umetnosti, da ni bilo med njimi nobenih drugih duhovnih vezi, kakor previdnost in nebriznost. Če so se slučajno znašli enkrat, da so istega mnenja, je bilo to glede kakega vsakdanjega, preprostega vprašanja, katerega zaradi pomanjkanja pozornosti, bistroumnosti ali poguma niso nikdar preiskavali. Opazil sem tudi to, da so, če so pri kom, ki jim je ugovarjal, bodisi v najabstraktnější teoriji ali v najteže izvedljivi utopiji, odkrili grožnjo njihove-mu pokoju ali njihovim koristim, takoj odvrgli vso svojo običajno dobrohotnost in postajali krvooločni. Tako je rečimo Jarras, ki je imel naročnike med plemenitaji, od groze prebledeval in ga je od jeze obli-vala rdečica, zgolj ob besedah socializem in kolektivizem. Če to odštejemo, je bila pa to najbolj preprosta dušica na svetu.

Za mizo mi je bil za soseda pri kosilu stavec, ki je bil slovel zaradi svojega zna-

nja in ugajenega obnašanja, orientalist Antonin Furnes, član Akademije starih napisov. Potem ko me je nekaj trenutkov ogledoval s porogljivo resnobo, mi je prišepnil na uho:

»Delajte tako kakor jaz: sledite mojemu vzgledu! Poglejte, potrudil se bom, da ubijem jajce na debelem koncu.«

»Zakaj?«

»Da boste poštenjak. Mnogo sem po-toval v življenju. Živel sem na vseh koncih sveta. Opazil sem, da je poštenost v tem, če se ravnaš po običajih. Iz tega sem sklepal, da velja človek, ki se ravna po njih v najmanjših stvareh, za dovršenega poštenjaka. Zato vam svetujem, gospod Nozière, ubijte svoje jajce na debelem koncu.«

»Hvaležen sem vam za tako dober nav-svet, sem odgovoril. »Vidite, da sem pri-pravljen ubogati vas. Kakor vi, verjamem tudi jaz, da se v vljudnostjo in ravna je se po običajih, zares najlaže pretolčeš na tem in na onem svetu, če je tam tudi kakšen. Toda oprostite mi, jaz sem močno raztre-sen človek.«

»Če je tako,« mi je dejal stari orien-talist, »nikar ne zahajajte k mogočnikom tega sveta in glejte, da ne boste nikoli potrebovali nič od nikogar.«

Čim dalj je trajalo kosilo, zmerom bolj živ in bolj zmeden je postajal pogovor in nič pomembnega nisem razbral iz njega. Toda po obedu mi je g. Antonin Furnes, medtem ko je pil kavo, pripovedoval tole zanimivo zgodbo, ki vam jo obnavljam z njegovimi lastnimi besedami:

»Ko sem bil pred tridesetimi leti v Parizu, me je obiskal neki Arabec, katerega sem bil leto prej spoznal v Maskatu, kamor me je poslala vlada s posebnim nalogom. Bil je zelo lep človek in književno izobra-žen. Imel je dokaj živ razum, toda popolnoma zaprt za vse, kar ni bilo duh njego-vega plemena. Na vsem Vzhodu so Armen-ci edini, ki so sposobni razumeti evropske ideje. Turki nimajo te sposobnosti, Arabci še manj. Tale, ki me je bil sijajno sprejel na svojem domu v Maskatu, je bil najolika-nejši in najboljzirnejši, najslavesnejši člo-vek, ki ga je mogoče najti. Povedal sem vam že, da je bil izobraženec. Zanimal se je zlasti za zgodovino. Mislim, da je bil najboljše vzgojen duh v Maskatu. Imel je

skoro toliko modrosti, kakor naš Froissart. Rad ga primerjam Froissartu, ker je da-našnji Arabec po svojem deškem viteštvu precej podoban našim plemenitim gospo-dom iz XIV. veka. Ime mu je bilo Džeber ben Hamsa. Z dovršeno vljudnostjo mi je razložil, kaj pričakuje od mene. Prišel je v Evropo, da prouči nravi zapadnjakov in je pričel na Francoskem, zakaj ta narod ga je zanimal močneje od vseh drugih, ker je bil dokazal za neprimerljivim bleškom svojo mogočnost in pravičnost v Orientu. Nato je nameraval obiskati Angleško in Nemčijo. Želel je videti najboljšo družbo in prišel me je prositi, naj ga blagovolim predstaviti v vseh pariških salonih, kjer se zbira naj-več odličnega sveta. Zelo rad sem mu to obljubil. Tedaj je bila v Parizu očarljiva družba. Še danes mi spomin, da sem tam tudi jaz občeval, sladi življenje. Ne morete si predstavljati, kaj je v ti oddaljeni dobi pomenila umetnost razgovora. Res je, da Džeber ben Hamsa nikakor ni mogel biti deležen te naslade, ko je poslušal g. Gui-zota ali gospoda de Remusata, gospo X in gospo Y. Dobro je razumel angleščino. To je jezik, ki je precej razširjen med Arabci v Omanu, odkar so se Angleži zasedrali v Adenu. Toda znal ni niti dvajset besed po francosko. Tako sem pazil, da sem ga vodil večinoma po plesih in na koncerte. Mnogo so plesali taktat in videti je bilo veliko število občudovanja vrednih lepotic. Vodil sem ga na najbolj blesteče plese tistega leta, h gospe X, gospe Y, gospe Z. Lepota njegovih ptez, resnobnost zadržan-ja, očarljiva kretanja, s katero se je do-taknil z roko glave in ustnic v znamenje vdanosti, slikovita govornica, s katero je v svojem jeziku izražal globoko hvalečnost in katero sem po najboljših močeh prevajal hišni gospodinji, skratka vse njegove navade, tuje in lepe, so vzbujale radovednost, zanimanje, neke vrste spoštovanje in na-klonjenost. Dosegel sem, da so ga povabili na dvorni ples v Tuilerije. Predstavilo so ga cesarju in cesarici. Ničesar se ni čudil. Nikdar ni pokazal presenečenja. Po šestih tednih slavnosti nas je zapustil, da obišče še ostalo Evropo.

Nič več nisem mislil nanj, ko sem pet ali šest let kasneje prejel poročilo o nje-govem potovanju, katerega si mi je dovolil poslati iz Maskata. Knjiga, natisnjena z arabskimi črkami, je prišla iz tiskarne Wil-

son and Son, tiskarjev v Adenu. Zelo po-vršno sem listal po nji, misleč, da v nji ne najdem nič bistvenega. Vendar mi je neko poglavje vzbudilo zanimanje. Naslovljeno je bilo: »O plesih in plesanju.« Prebral sem ga in našel v njem precej čuden odstavek, čigar smisel vam lahko natančno povem. Džeber ben Hamsa je tam dejal:

»Zapadnjaki, zlasti Franki imajo nava-do, da prirejajo tako imenovane plesse. Po-slušajte, v čem je ta navada. Potem ko so svoje žene in hčere nališpali, da vzbujajo poželenje kolikor le mogoče, s tem da so jim razgalili roke in ramena, odišavili lasse in obleko, jih po polti pokrili z drobnim prahom, jih obložili s cvetjem in dragulji in jih naučili, da se smejljajo brez potrebe, gredo z njimi v velike in vroče dvorane, razsvetljene s svečami, številnimi kakor zvezde in opravljenimi z gostimi prepro-gami, globokimi naslonjači in mehkiimi bla-zinami. Tam pijejo žgane pijače, se veselo razgovarjajo in se z ženskami predajajo naglim plesom, pri katerih sem bil več-krat navzoč. Nato, ko pride pravi trenutek, zadoste svojemu poltenumu poželenju z veliko divjostjo, bodisi potem, ko pogase luči, bodisi da si pripravijo preproge na način, primeren njihovim naklepom. In vsakdo si izbere tisto, ki jo najbolj cenil ali ki so mu jo namenili. Trdim, da je tako. Ne da bi bil to videl sam na lastne oči, ker me je vodnik vselej odvedel iz dvoran pred orgijami, temveč ker bi bilo bedasto in nasprotno sleherni možnosti, da bi stvari, pripravljene, kakor sem prej povedal, mo-gle drugače končati.«

Ta misel Džeberja ben Hamse se mi je zdela precej zanimiva. Sporočil sem jo ženi enega tovarišev na Institutu, lepi gospe N. Ker se mi je zdela, da se zbog tega ne razburja preveč, sem tiščal vanjo, naj mi odgovori in sem mislil, da jo bom spravil v zadrego, ko sem ji dejal:

»Torej, gospa, zakaj, kakor opaža moj Arabec, parfimirate svoja gola ramena, za-kaj se obkladate z zlatino in dragulji in zakaj plešete?«

Pogledala me je pomilovalno: »Čemu? Ker imam dvoje hčera, gódnih za možitev.«

Sicer pa je mariborsko društvo prav pred kratkim sporazumno z vodilnim društvom v Zagrebu izpopolnilo več spomenic glede: staroupokojencev, rednega izplačevanja pokojnin, odprave kuluka itd., ter so bile te predelane spomenice predložene merodajnim činiteljem.

V splošni revščini upokojencev se zdi edino tolažilna izjava finančnega ministra dr. Letice v senatu dne 23. marca t. l., kjer pravi med drugim: »Prejemki državnih uslužbencev so potisnjeni na minimum, v katerega ni več dovoljen noben poseg. Na minimum, ki ga bo treba popraviti s povišanjem, ko bodo to dovoljevale gospodarske in proračunske razmere v naši državi. Prav tako bo treba ublažiti sedanji obseg določb, ki jemljejo doklade in ovirajo zaposlitev upokojencev, tudi takih, ki morajo delati, da bi lahko krili svoje življenjske potrebščine, česar iz svojih pokojninskih prejemkov ne morejo storiti.«

Končno je podpredsednik omenil, da bo mariborsko društvo upokojencev še v naprej sicer samostojno, vendar zmeraj sporazumno z drugimi bratskimi društvi delovalo za izboljšanje položaja državnih in samoupravnih upokojencev.

Iz tajniškega poročila nadržitelja g. Antona Ogorelca pa je razvidno živahno organizatorično in socialno delo društva v minuli poslovni dobi. Glasom tega poročila živi v Mariboru okroglo 3600 upokojencev, od katerih je 1108 organiziranih. Celje ima 658 in 88, Ptuj 457 in 85, Slov. Bistrica 120 in 67, Ljutomer 114 in 48, Slovenjgradec pa 236 upokojencev, od katerih je v Mariboru 66 včlanjenih. Iz raznih krajev Slovenije je 92 članov. Med letom je pristopilo 384, izstopilo 43 članov, umrlo 46, stanje konec leta 1339, današnje pa 1555 članov.

Posmrtninski sklad je bil ustanovljen 1. maja 1935 in šteje zdaj že 518 članov. Izplačalo se je 21 posmrtnin. Podpore je društvo razdelilo bednejšim članom o veliki noči in o božiču ter za to porabilo 5941 Din. Tudi je priredilo lepo uspelo božičnico, na ka-

teri je obdarovalo 22 najpotrebnejših upokojencev.

Ker sta to božično akcijo radodarno podprli Nabavljalna zadruga in Kreditna zadruga drž. uslužbencev in nekateri imovitejši člani, katerim se tukaj društvo javno zahvaljuje, ni bilo pri ti prireditvi nobenih stroškov, temveč še mal prebitek za društvo, kar se imamo zahvaliti v prvi vrsti našemu agilnemu blagajniku, g. Koudelki.

Blagajniške račune sta pregledala višji davčni kontrolor g. Masten in orožniški stražmojster g. Princ in jih našla popolnoma v redu. Razrešnica blagajniku in odboru je bila soglasno z zahvalo sprejeta.

Pri debatī se je oglašil šolski upravitelj g. Čonč, ki je grajal, da so se upokojencem lani v oktobru znatno znižale doklade, dočim so se poslanec in senatorjem dnevnic celo zvišale. — Navzoči društveni član, narodni poslanec, je to netočno trditev pojasnil, hkrati pa obljubil, da se bo vedno zavzemal za upravičene težnje upokojencev, kakor je to že doslej večkrat storil, posebno pri raznih predlogih in amandmanih.

Sledile so volitve. Na predlog učitelja g. Loparnika so bili z vzklikom izvoljeni večinoma dosednji funkcionarji. Imena izvoljenih smo objavili že zadnjič.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, v katero je poseglo več govornikov, med njimi profesor gosp. dr. Žmave, ki je člane v ognjevitih besedah spodbujal, naj v lastnem interesu pristopijo k društvu, posebno pa k posmrtninskem skladu, ki nudi potomcem umrlih v tej hudi stiski lepo pomoč.

Po izčrpanem dnevnem redu se je predsednik g. dr. Kronvogel zahvalil v imenu izvoljenih funkcionarjev za ponovno zaupanje, poslanca dr. Jančiču pa za navedena izvajanja. Nato je zaključil tri ure trajajoči III. občni zbor Društva drž. in samoupravnih upokojencev v Mariboru. Društveno delovanje je lep primer tovariške vzajemnosti, medsebojne pomoči in socialnega čuta.

pol dne od 3. do 6. ure. Telefonska številka 35-26.

Pobiranje kuluka. Gradbeni minister je odločil, da se bo odkupnina za osebno delo vsem državnim uslužbencem in upokojencem odslej odtegovala v dveh enakih obrokih in sicer v mesecu aprilu in septembru vsakega leta. Ker je kuluk za letos že pobran, se prične z novim pobiranjem prihodnje leto. — Doslej se je kuluk pobiral vsako leto od februarjskih prejemkov, ker je februar najkrajši mesec in se je smatralo, da aktivni in upokojeni uslužbenci zato v tem mesecu najlaže pogreše zneske, ki se jim pobirajo kot odškodnina za osebno delo.

Prošnja Društvu banovinskih uslužbencev v Ljubljani. Prejeli smo iz Maribora ta-le dopis: Ze pred več meseci smo čitali v raznih časopisih, da je končno tudi nam banovinskih uslužbencev odobrena polovična vožnja. Dasi je od tega časa poteklo že več mesecev, vendar se do sedaj na uresničenje tega ni nič storilo. Bliza se čas dopustov, marsikdo bi rad tudi opravil kako nujno pot v Ljubljano k centrali, itd., a vse to moramo odložiti na boljše čase... Prosimo tedaj društvo, da nam na tem mestu odgovori, kaj je v tem oziru ukrenilo v našo korist. — **Mariborski banov. uslužb.**

Iz tovariškega tiska. Iz končne označbe izdajatelja in tiskarne dvojne 6/7. številke zagrebškega »Penzionera« je razvidno, da je list dobil novega urednika, namreč g.

Lovra Kalašiča, upokojenega nadzornika fin. kontrole. Iz uredniškega dela lista sicer ta sprememba ni razvidna, niti razlog. Doslej je bil odgovorni urednik tega lista g. Dr. J. Dujmušič.

Pri železnici ni služb. Železniško ministrstvo je pred kratkim uradno razglasilo, da so v železniški stroki zasedena vsa pripravniška mesta, tako da je vsako vlaganje prošenj za sprejem v službo pri železnici brezuspešno.

Nezaposlenost med učitelji. Do 1. aprila je bilo v naši banovini približno 200 mladih učiteljskih abiturientov nameščenih v breme bednostnega sklada. Prejemali so nizke mesečne nagrade od 400 do 600 Din. Ker je bil bednostni sklad s koncem minulega proračunskega leta izčrpan, je bilo poleg mnogih drugih inteligentov odpuščeno tudi 183 mladih učiteljev in učiteljic. V vsi državi je iz prejšnjih let približno 1450 učiteljskih absolventov, ki so brez posla, v dravski banovini jih je 86 in 440 abiturientk. Če prišteto še 19 bivših učiteljev, ki prosijo za reaktiviranje, je v naši banovini vsega skupaj 545 učiteljev brezposelnih. K temu je prišteti še teh 183, ki so bili pravkar odpušeni. Letos pa bo dovršilo učiteljski v Ljubljani in Mariboru vsaj 150 kandidatov, tako da bo konec šolskega leta, tudi če računamo da jih bo kakih 50 nastavljenih, ostalo še zmeraj nad 600 nezaposlenih. Pogledi učiteljskega naraščaja v bodočnost so torej temni.

Iz organizacij

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani vabi na XVI. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 3. maja 1936 ob pol. 13. uri v justični palači, soba št. 28 v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in preglednikov. 2. Določitev prispevkov članstva. 3. Določitev podpor, nagrad itd. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Upoštevale se bodo vse točke § 10 društvenih pravil. Člani, ki se ne morejo osebno udeležiti občnega zbora, naj pošljejo pooblastila ter eventualne predloge zaupniku svojega okrožja ali pa kakemu ljubljanskemu tovarišu. Vožnja se povrne le za upnikom na sedežu okrožnih sodišč. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zborovanje sodnikov. Ljubljanska sekcija Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 3. maja v Novem mestu. Zborovanje bo ob 10. uri dopoldne v poslopju Okrožnega sodišča.

Občni zbor Jugoslov. profesorskega društva, sekcija Ljubljana, bo 10. maja ob 10. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Zemljiškobknjižno uradništvo. V nedeljo, dne 3. maja ima svoj redni letni občni zbor Društvo zemljiškobknjižnih uradnikov

kraljevine Jugoslavije, sekcija v Ljubljani. Zborovanje bo v dvorani št. 79 v ljubljanski justični palači ob 9. uri dopoldne.

Učiteljske zaupnice. Izvršni odbor Jugoslov. učiteljskega združenja v Beogradu je prejel izraz priznanja od okrajnih učiteljskih društev v Peči, Šavniku, Kumonju, Velsu in Donjem Miholcu. — Predsednik g. Ivan Dimnik je pa prejel izraze hvaležnosti za svoje udejstvovanje v korist stanovskih teženj od okrajnih društev v Sušaku in iz okrajev Gospič, Otočac in Gračac. — Ljubljanska sekcija JUJ je dobila od društva za okraj Gradačac dopis z zahvalo za vztrajno delovanje, iz Šavnika pa izjavo solidarnosti.

Poštarsko okrevališče na Pohorju. Prvo okrevališče Združenja p. t. t. uradnikov v Kaštel - Lukšiču je zgrajeno. Organizacija je že razpisala natečaj za službo upravitelja tega počitniškega obmorskega doma, ki bo letos že služil svojem namenu. V duhu zadnjega občnega zbora združenja je širši odbor organizacije sklenil, da odpre kredit v znesku 354.000 Din za drugo okrevališče, ki bo na Pohorju. Pričelo se bo v najkrajšem času s potrebnimi deli, da bo ta dom prihodnje leto članom mogel biti na razpolago.

Društvo jugoslovanskih državnih in samoupravnih upokojencev in upokojenk v Mariboru

Računski pregled za l. 1935.

Prejemki		Izdatki:	
1. Saldo iz leta 1934.	Din 6.848,60	1. Za papir, ovitke, tiskovine in razne druge pis. potrebščine	Din 1.363,—
2. Na članarini	14.418,75	2. Za tiskovine in druge stroške p. hraniln.	887,51
3. Na obrestih	366,79	3. Za znamke in koleke	1.240,25
4. Na darilih	335,—	4. Provizija pobiračem in zaupnikom	1.454,—
5. Za prijave	2.082,—	5. Za seznam upokojencev	705,—
Skupaj Din 24.051,14		6. Na potnih stroških	467,—
Aktivna:		7. Prispevek v Zagreb	150,—
1. Gotovina v ročni blagajni	Din 289,25	8. Na podporah	5.941,—
2. V poštni hranilnici	215,38	9. Za prijave	857,—
3. Pri tajništvu za znamke	100,—	10. Za povečanje inventarja	811,—
4. V Jugosl. posojilnici	480,—	11. Prispevek za kraljev. spomenik	500,—
5. V Kredit. zadruzi drž. usl.	8.590,75	12. Saldo prenos na leto 1936.	9.675,38
6. Vrednost inventarja	4.111,—		
7. Zaloga prijav in drugih tiskovin	1.015,—		
Cisto premoženje Din 14.801,38		Skupaj Din 24.051,14	

Vestnik

Posnemajtel! Zaradi občutnega znižanja prejemkov so v zadnjih mesecih posamezni naročniki naš list odpovedali. Med njimi je zlasti več upokojencev, med temi tudi nekaj, ki imajo razmeroma šne precejšnje dohodke, nekateri celo za spoznanje zvišane (staroupokojenci). Pa tudi razni aktivni uslužbenci so odpovedali ali vrnili list z utemeljitvijo, da zaradi znižanj ne zmorejo več naročnine, ki znaša na mesec 3,33 Din. So pa med naročniki tudi redke izjeme, ki se zavedajo, da je prav v teh težkih časih neodvisno skupno stanovsko glasilo potrebnejše kot kdaj prej. Med temi so posamezni, ki prejemale naravnost mišne pokojnine. Tako smo prejeli od nekega starega zvestega naročnika dopisnico, s katero sporoča, da bo v obrokih poravnal zaostanek na naročnini, ki je doslej ni mogel redno kriti. Piše nam: »Dosedaj mi to ni bilo mogoče, ker se mi je znižala plača za 270 Din na mesec, nas je pa pet oseb v družini, a samo jaz zaslužim. Mislim sem že odpovedati »Naš Glas« zaradi redukcij, pa tega ne bom storil, ker mi je v tolažbo, ko ga berem.« Mislimo, da te besede povedo vse in da ni treba komentiranja. Koliko je še takih med nami!

Šestdesetletnica. V četrtek, dne 7. maja praznuje g. Hinko Kette, višji davčni upravitelj v pok., ki živi sedaj pri svoji v

Grazu, Heinrichstrasse 19/II. omoženi sestri, soprogi uradnega svetnika, šestdesetletnico. Jubilant je služil ves čas na bivšem Kranjskem in sicer pri davčnih uradih v Kočevju, Črnomlju, nato spet v Kočevju, pri davčnem referatu v Litiji, pri davčnem uradu v Škofji Loki, Kranju, pri pristojbinskem uradu v Ljubljani in naposled 8 let pri davčnem uradu za ljubljansko okolico. Bil je izredno marljiv, natančen, zanesljiv in vester uradnik, zvest tovariš in zaveden stanovski delavec. Gosp. Ketteju, dolgoletnemu našemu naročniku, želimo k šestdesetletnici vse najboljšel! Bog ga ohrani še mnogo let!

Ljubljanski upokojenci — pozor! V nedeljo, dne 3. maja bo občni zbor ljubljanskega Društva državnih upokojencev dravske banovine. Zborovanje bo v Delavski zbornici in se prične ob 9. uri zjutraj. Opozorjamo vse člane na to važno zborovanje, katerega naj se polnoštevilno udeleže. Na dnevnem redu je razen poročil o delovanju društva v minulem letu tudi važna točka: volitev novega odbora. Zato vsi na zbor!

Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine je preselilo svojo pisarno iz Križevniške ulice v Knaflevo ulico št. 9, v palačo Hranilnice dravske banovine. Vhod iz vestibula preko dvorišča. Uradne ure so vsak delavnik po-

Upokojenec

Zborovanje ljubljanskih upokojencev. Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani ima v nedeljo, dne 3. maja redni občni zbor, ki se bo vršil v Delavski zbornici. Pričetek ob 9. uri zjutraj. Na dnevnem redu je med drugim tudi volitev predsednika in odbornikov, zato je pričakovati obilne udeležbe. V interesu članstva je, da se občnega zbora svoje organizacije udeleže prav vsi do zadnjega.

Izplačevanje pokojnin. Zadnji mesec se je izplačilo pokojnin prav nenavadno zavlekle. Posamezne kategorije so jo prejete šele konec aprila komaj pred nekaj dnevi. Da je to za prizadete izredno mučno, za nekatere pa naravnost katastrofalno, ni treba ponavljati. Bil bi skrajni čas, da se to pereče vprašanje uredi in izplačevanje pokojnin vrši točneje in pravočasneje. Treba bo, da se za stvar energično zavzamejo naši politični krogi, zlasti slovenski poslanci in senatorji, ki naj predložijo odločujočim činiteljem veliko gmotno škodo za uboge upokojence, hkrati pa tudi vso občutno in nepopravljivo moralno škodo za prestiž državne uprave. — Kako naj bi se to vprašanje najenostavneje rešilo, bomo v eni prihodnjih številkih skušali pojasniti.

Dvomesечно posmrtna podpora. Opozorjamo, da zahteva v zadnjem času finančno ministrstvo od vdov oz. sirot po umrlih uslužbencih ali upokojencih, ki prosijo za dvomesечно podporo (po § 95 u. z.), razen številnih drugih listin tudi pravstveno spričevalo. Tako spričevalo izdaja v mestih policija, sicer pa občine. — Predlaganje pravstvenih spričeval s prošnjami za dvo-

mesечно podporo sicer ni nikjer izrečno predpisano, priporočati je pa vsem, da ugodit zahtevi, ki pomeni novo nadaljnje kompliciranje itak že dovolj zamotanega in zamudnega postopka.

Dalmatinski upokojenci se gibljejo. Odbor Udruženja državnih penzionera v Splitu je sklenil, da ustanovi društvena poverjenstva v Šibeniku, Trogiru, Hvaru, Korčuli, Makarski in v Metkoviću. Hkrati je društvo že začasno postavilo v teh mestih svoje poverjenike.

Iz zagrebške upokojenske organizacije. Konec marca je bila v Zagrebu skupščina otonotne organizacije državnih in samoupravnih upokojencev. Na zborovanju je bilo po delegatih (članstvo izvoli za občni zbor posebne delegate, ki imajo potem edini pravico do glasovanja) zastopanih 4548 članov, t. j. 80% vseh. Zanimivo je bilo, da je predsednik nadzorstvenega odbora s posebnim dopisom zahteval preložitve občnega zbora, kar so pa zborovalci soglasno odklonili. Na zborovanju so ugotovili, da načelnik nadzorstvenega odbora vse minulo leto ni bil navzoč pri nobenem pregledu blagajne, niti ni prisostvoval občnemu zboru. Zborovalci so izrekli staremu odboru soglasno razrešnico. Na to je bil za društvenega predsednika izvoljen upokojeni banski svetnik g. Ernest Grabarić, za podpredsednika g. Zv. Jambrec, podpolkovnik v pok. — »Penzioner« imenuje to zborovanje »naravnost divno«, ker so bili vsi predlogi sprejeti v popolni skladnosti. — Zakaj prejšnji zaslužni predsednik, g. senator Ljudevit Gaj ni bil več izvoljen, iz poročila v navedenem listu ni razvidno.

Stanovanjsko zadrugarstvo

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani je imela svojo VI. redno skupščino 7. aprila v restavraciji pri »Sokolu«. Otvoril jo je predsednik g. viš. tehnični svetnik ing. Otáhal s pozdravom došlimi zadružnikom, katerim se je tudi zahvalil za prostovoljna posojila Za-

drugi, s katerimi je krila svoje obveznosti nasproti banki upravi. Sporočil je tudi pozdrave naše Zveze nabavljajnih zadrug, nakar je poročal tajnik g. viš. rač. svetnik v p. Skalar o delovanju zadruge v l. 1935. Ker posojila zadružnikov niso zadostovala za kritje vseh že zapadlih obrokov poso-

jila, katerega je dovolila banska uprava in ni bilo prav nobenega upanja, da bi prejela zadruha od Zveze že obljubljeni posojilo v znesku 1.000.000 Din, sta upravni in nadzorni odbor po treznem preudarku sklenila prodati dosedanje centralno ležeče stavbišče na vogalu Janez Trdinove in Cigaltrove ulice, pri čemer je tudi po kritju vseh zadružnih obveznosti ostalo še toliko denarja, da je bil mogoč nakup skromnejše stavbne parcele, na kateri bo Zadruha postavila prvi stanovanjski hiši. To ji bo omogočeno z vplačili zadružnikov samih, pa tudi zaradi pomoči banske uprave, ki je zadruhi tudi za novo zemljišče pustila ostanek posojila pod zelo ugodnimi pogoji.

Zadruha je lani prejela in odposlala 118 dopisov. Po izstopu dveh zadružnikov je štela zadruha konec leta 17 zadružnikov s 17 deleži. Pričakovati je, da bo to število zdaj, ko ji bo omogočeno izvršiti začrtani program, zelo naraslo, zlasti če se uresniči pričakovanje zadružnikov, da bodo stanovanja cenejša, kakor so navadno v Ljubljani in da bo razen tega stanovanje ostalo zadružnikova last.

Tajnik g. Skalar je kot vršilec dolžnosti blagajnika podal tudi blagajniško poročilo in prečital bilanco za l. 1935., ter račun izgube in dobička. Prečital je tudi poročilo o lanski reviziji zadruge po Zvezinem revizorju g. Preglju, ki je našel poslovanje v splošnem v zelo lepem redu. Malenkostne revizorjeve opombe, so se v celoti upoštevale. Nato je v imenu nadzorstva predlagal

g. univ. profesor dr. Ogris blagajniku in celotnemu upravnemu odboru razrešnico s pohvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah so bili izvoljeni gg.: v upravnem odboru izžrebani član Skalar Josip, viš. rač. svetnik v pok., na novo pa Gorkič Franc, ban. viš. računski inspektor, kot namestnika pa Špende Anton, ravnatelj zemlj. knjige v p. in Detela Anton, profesor v p. V nadzorni odbor sta bila na novo izvoljena Novak Lovro in Ivančič Ciril, višja davčna kontrolorja, kot namestnika Pohar Robert, urednik »Službenega lista« in Žitnik Josip, banovinski uradnik.

Pri tej priliki se je predsednik g. ing. Otáhal iskreno zahvalil odstopivšemu dolgoletnemu predsedniku nadz. odbora tehn. svetniku g. ing. Štolfi za njegovo nesebično sodelovanje.

Skupščina je pooblastila upravni odbor, da sme zadruho zadolžiti do zneska 6 milijonov Din, nadalje je bilo sklenjeno, da se prilagodijo zadružna pravila v vsem zakonu o zadrukah drž. uslužbencev ter se je pooblastil upravni odbor za izvedbo teh sprememb.

Pri slučajnostih je prečital tajnik poslanico, s katero poziva Zveza zadružnike naj propagirajo zadružno misel med drž. uslužbenci.

Z zahvalo navzočim za udeležbo, referentom pa za referate je zaključil predsednik g. ing. Otáhal lepo uspelo skupščino.

jev je bilo videti, da društvo živahno deluje za omiljenje stanovanjske stiske. Vprašanje najemnin je izredne važnosti za življenje srednjih, zlasti stalno nameščenih stanov. Ker so najemnine pretirano visoke, morajo najemniki omejevati svoje izdatke pri hrani, obleki in pri drugih najpotrebnejših predmetih, da lahko poravnajo najemnino. V drugih državah plačujejo pripadniki srednjega sloja za stanovanje povprečno 15 do 20% svojih dohodkov, medtem ko pri nas običajno presega najemnina četrtino, tudi tretjino dohodkov, v posameznih primerih pa celo polovico. Ker najemniki niso tako čvrsto organizirani, kakor hišni posestniki, so nasproti istim skro-

ro brez moči. Navzlic znižavanju prejemkov se najemnine prav nič niso zmanjšale. Odkar se je odpravila stanovanjska zaščita so najemnine povprečno narasle za 100%. — Končno so zborovalci sprejeli spomenico, katero so podpisala tudi razna druga društva in v kateri se stavlja predlog za javno podpiranje živahne stavbne akcije, ki naj bi se s sredstvi javnih teles čimprej in kar najživahneje izvedla. Društvo je pa poslalo tudi vladi obširno spomenico, v kateri predlaga, naj se pooblaste bani, da smejo urediti stanovanjsko vprašanje in določiti najvišje najemnine, kakor je to v skladu z razmerami v posameznih pokrajinah.

Zadružno prenočišče v Beogradu

Že nekajkrat smo objavili, da je Zveza nabavljajalnih zadrug drž. uslužbencev uredila v Beogradu dvojno modernih prenočišč za člane vseh naših zadrug (nabavljajalnih, kreditnih, stanovanjskih itd.) kjerkoli v državi. Prvo prenočišče Zveze je v Dečanski ulici št. 12, drugo pa v Sarajevski ulici št. 26. Obe prenočišči imata na razpolago 186 postelj, s čimer je v glavnem zadovoljeno potrebam naših zadrugarjev, ki prihajajo v Beograd.

Cena prenočišču je za osebo, vstevši kurjavo in uporabo kopalnice, od 10 do 25 Din. Sobe so moderno in higiensko urejene in absolutno čiste. Za družine so na razpolago posebne sobe.

Odbor Zveze, ki pazljivo skrbi za svoje članstvo in mu skuša prihraniti sleherno paro, je sklenil, da uvede avtobusni promet od prenočišč na kolodvor in obratno. Avtobus Zveze bo vozil iz Dečanske ulice na kolodvor iz kolodvora pa v Sarajevsko ulico, odkoder bo zveza spet s Dečansko ulico. Tako se bo omogočilo zadrugarjem, prihajajočim v Beograd, da se bodo za majhen strošek mogli poslužiti Zvezinega avtobusa, ne da bi jih nosači in taksiji izrabljali.

Za enkrat je določen naslednji vozni red:

1. Odhod iz Dečanske ulice ob 6.30 na postajo, odkoder se ob 7.20 preko Sarajevske vrača v Dečansko ulico.
2. Odhod ob 10.50, povratek ob 12.20 (na enaki progi).
3. Odhod ob 14.30, povratek ob 15.30.
4. Odhod ob 19.30, povratek ob 20.35.
5. Odhod ob 22.30 na kolodvor k vlakom, ki odhajajo iz Beograda ob 23.05, 23.10, 23.25, 23.40 in 23.50.

Cene za prevoz so sledeče: od postaje v Dečansko ulico ali nazaj 6 Din s prtljago vred, s postaje v Sarajevsko ulico pa 3 Din, prav tako s prtljago. V obratni smeri so cene iste.

Opozorjamo na prednje vse zadrugarje, ki naj si to naznanilo shranijo, da se ga bodo mogli v potrebi poslužiti.

V Beogradu dobe vsi zadrugarji tudi prehrano v menzi Zveze v Dečanski ulici št. 12. Kosilo stane 9 Din, večerja pa 7 Din. Naročiti se je mogoče že za 10 dni, na mesec pa velja kosilo in večerja 380 Din. Hrana je obilna in odlična.

Zadružne vesti

Članom naših kreditnih ustanov! 1. Naglagajte vse svoje prihranke v stanovske kreditne zadruge, kajti te pridobe z njimi sredstva, da pomagajo tovarišem v stiski. 2. Svojo zadruho, ki ti pomaga v sili, podpiraj s tem, da tudi nalagaš prihranke v njej. 3. Če si si izposodil denar, glej, da ga pravočasno vrneš. Ne dopusti, da te po večkrat terjajo, kajti s tem otežuješ poslovanje svojega zavoda.

Iz ljubljanske stanovanjske zadruge. Kakor posnemamo iz časopisnih poročil, je zadruha drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani nedavno kupila od g. Filipa Turka v Spodnji Šiški parcelo št. 471/1, ki meri približno 800 m². Stanovanjska zadruha je plačala za stavbišče 120 tisoč Din.

Ljubljanski učitelji — zadrugarji. V naši Nabavljajalni zadruhi v Ljubljani, ki šteje zdaj že nad 1700 članov, je tudi 135 učiteljev. V upravnem odboru zadruge je že nekaj časa tudi učitelj g. Leopold Paljk.

Stanovanjska zadruha v Splitu. Na zborovanju članov nabavljajalne zadruge v Splitu so sklenili zadrugarji, da ustanove posebno stanovanjsko zadruho. Sklenili so tudi, da bodo od finančnega ministrstva skušali doseči, da bo izplačalo naši Zvezi nabavljajalnih zadrug znesek 70 milijonov Din, katerega je država dolžna Zvezi od posebnih naših službenih odtegljajev, ki so nam bili pred leti odtegnjeni, in od posebnih taks, ki so bile svojčas predpisane. Iz te vsote naj bi se za ustanovitev in poslovanje stanovanjskih zadrug določil primeren del.

Kdor potuje v Beograd, naj se posluži zadružnih prenočišč Zveze nabavljajalnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu. Prenos

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

čišča so na razpolago v Zvezinih poslopih v Dečanski ulici št. 12 in v Sarajevski ulici št. 26. Na razpolago so odlično urejene sobe z vso udobnostjo. Cena vstevši pristojbino za kopel in kurjavo, znaša od 10 do 25 Din za osebo. Za družine so na razpolago posebne družinske sobe. Posluževati se morejo teh zadružnih prenočišč vsi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci, ki so člani naših zadrug.

Stanovanjski problem

Hišni lastniki za znižanje najemnin. Začetek aprila je v Celju zborovalo Društvo hišnih posestnikov. Zborovalci so apelirali na vse hišne posestnike, kakor so poročali dnevnik, naj upoštevajo slabi gnotni položaj nekaterih slojev, zlasti državnih nameščenecv in da naj, kolikor tega doslej še niso storili, znižajo v svojih hišah najemnine. — Radovedni smo koliko celjskih hišnih lastnikov se bo temu prepotrebemu in res umestnemu pozivu tudi odzvalo.

Zborovanje stanovanjskih najemnikov v Ljubljani. Dne 17. aprila je bil občni zbor ljubljanskega Društva stanovanjskih najemnikov. Iz poročil društvenih funkcionar-

Kovnica A. D.

Beograjsko poštarsko glasilo »Jugoslovenska pošta, telegraf i telefon« objavlja pod prednjim naslovom »v razmišljanje« sledečo sličico iz poštne prakse:

V razpisih št. 684 (P. t. t. vestnik 26/34) in št. 282 (P. t. t. vestnik 10/35) so izdane naredbi sledeče vsebine:

»Gmotna odgovornost za sprejeti ponarejeni denar pade v breme uslužbenca, ki ga je sprejel od stranke, ker državna blagajna za to nima potrebnih kreditov.«

Ker imamo pred očmi okolnost, da je še veliko število sličnih razpisov, ki se tičejo falsifikatov, bodisi denarja ali ponarejenih in ukradenih vložnih knjižic, kakor tudi okolnost, da mora uslužbenec pri blagajniškem okencu svoje posle opravljati

naglo in točno (naglo zaradi živčnosti in pritiskanja občinstva, točno pa da ne bi zaradi morebitnega spregleda moralno in materialno moral dajati odgovor), se začudenju sprašujemo, da-li je dotični, ki je izdal to zadnjo naredbo, pomislil na navedene okolnosti, kakor zlasti na posebno težavnost spoznati uspele Boškovičeve falsifikate?

Čudna stvar: ali je mogoče zavarovati gmotne koristi države, katere ogrožajo Boškovič in slični, brez globljih in korenitejših varnostnih ukrepov? in — ali bi dotičnik, ki je izdal tako odločbo, pokazal prav toliko zavednosti v svrhu zavarovanja državnih interesov, če bi sedel pri blagajniškem okencu?

Krasne novosti za zaveso
ravnokar došle
Robert Goli
Ljubljana
Selenburgova ulica 3

Tovariši!

Kupujte svoje potrebnosti pri tvrdkah,

ki inserirajo v

»NAŠEM GLASU«

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciškaška ulica 6
Telefon št. 3397

Maribor
Palača Banovinske hranilnice
Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak-papir »JASNIT« za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruha državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruha v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnabi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruha državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 / Telefon št. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.